

10/2593

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 20 Eylül 2018
Sayı: 1697

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4857 sayılı İş Kanunun 71. Maddesi Çalıştırma yaşı ve çocukları çalıştırma yasağı başlığı altında çocuk işçiliği sınırlandırmıştır. İlgili kanun düzenlemesinin yönetmelikle belirlenen esaslarına göre; "Çocuk ve genç işçiler, okula devam edenlerin okula devamları ile okuldaki başarılarına engel olmayacak, meslek seçimi için yapılacak hazırlıklara ya da yetkili makamlar tarafından yeterliliği kabul edilen mesleki eğitime katılmasına engel olmayacak işlerde çalıştırılabilirler. İşverenler çocuk ve genç işçilerin tecrübe eksikliği, mevcut veya muhtemel riskler konularında bilgisizlik veya tamamen gelişmiş olmamalarına bağlı olarak gelişmelerini, sağlık ve güvenliklerini tehlikeye sokabilecek herhangi bir riske karşı korunmalarını temin edeceklerdir." şeklinde kabul edilmiştir.

Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır ve teşkilâtı kurar.

Türkiye kırsal yerleşimden kentsel yerleşime ve tarımsal ekonomiden sanayi ekonomisine geçiş süreci yaşamaktadır. Büyük kent merkezlerine göç artışı ve oluşan sosyal destek ağının yetersizliği veya kent yaşamına uyum sağlayamamanın birleşimi, çocuk işçiliği daha fazla gündeme gelmekte, özellikle ailenin gelir düzeyini arttırmak amacıyla sokaklarda ve marjinal sektörlerde çalışan çocukların sayısı belirgin bir şekilde artmaktadır.

DİSK'in yapmış 'Türkiye'de Çocuk İşçi Olmak Raporu'na göre Türkiye'de çalışmakta olan 2 milyona yakın çocuk bulunmaktadır.

2016 TÜİK verilerine göre; çocuk işçilerin %78'i kayıt dışı çalışmaktadır.

2016 yılında 15-17 yaş arası çocuk işçi sayısı 708 bindir. Yani çalışan her 10 çocuktan 8'i kayıt dışıdır. Çırak işçi olarak çalışan çocuklar, çıraklık adı altında emek sömürsüne maruz kalmaktadır. Çıraklık saatleri yönetmelikle belirlenen saatlerin çok üstündedir. Yeterli denetimin olmayışı çocuk emeği sömürsünü ve kayıt dışı çalışmayı büyütmektedir.

2016 verilerine göre ise çırak işçi sayısı 1 milyon 170 bindir.

Hane halkı işgücü araştırması verilerine göre ise 2016 yılında 15 ve 17 yaş grubundaki çocukların işgücüne katılma oranı %20,8, istihdam oranı %18 ve işsizlik oranı %13,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tarım sektöründeki kurlsız çalışma sisteminin en büyük mağduru aile içinde çalışan çocuklardır. Tarımdaki istihdam artışının %66'sı ve ücretsiz aile işçilerindeki artışın %90'ı 6-14 yaş arası çocuklardan oluşmaktadır.

Kanunda belirlenen haliyle çocukların tehlikeli işlerde çalışmaları cezaya tabidir.

Fakat denetimsizlik ve kayıt dışılık sebebiyle, çocuklar çalışırken ölüyor.

İş Sağlığı ve güvenliği Meclisinin verilerine göre sadece 2016 yılında yılında 56 çocuk işçi hayatını kaybetti.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 1. maddesine göre 18 yaşının altındaki her birey çocuktur.

Türkiye, Birleşmiş Milletler 'in ve ILO'nun da aralarında bulunduğu örgütlerin, temel haklarla ilgili birçok sözleşmesini imzalamıştır. Türkiye'nin çocuk çalıştırılmasına karşı yükümlülükleri, ILO'nun temel sözleşmelerinden olan 138 sayılı (İstihdamda Yaşa İlişkin Sözleşme) ve 182 sayılı (Kötü Şartlardaki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Önlemler Sözleşmesi) sözleşmelerle belirlenmiştir.

Tüm bu sözleşmeler ve çıkarılan kanunların yaşam bulması çocuk işçilikle etkin mücadele için çok önemlidir.

Çocuk işçiliğini önlemek için sadece yasalarda yetmez yasaların uygulanıp, uygulanmadığını denetlemek, kayıt dışı çalışmayla mücadele etmek, çalışma yaşamında örgütlenmenin önündeki tüm engelleri kaldırmak gerekmektedir.

Yukarıda belirttiğim tüm hususlar doğrultusunda; Türkiye'de kayıt dışı ve kayıtlı çocuk çalışanlarının sayılarının tespiti, çocuk işçiliğinin boyutları, çalışan çocukların yaşam standartları, çalışma koşulları, iş güvenliği, çocuk olmalarına karşın bakmakla yükümlü oldukları kişiler, aldıkları maaş, açlık sınırı ve yoksulluk sınırı altında yaşayan çocuklar, ve çiraklık adı altında çalışan çocukların durumu incelenerek, çocukların yaşam koşullarının gelişmiş ülkelerin standartlarına kavuşturabilmek ve çocuk emek sömürüsüne son vermek için hangi çalışmaların yapılması gerektiği, nerelerde eksikliğin olduğu ve önümüzdeki dönem TBMM'nin bu konuda yürütmesi gereken faaliyetlerin ortaya çıkarılması ve çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM'nin 104 ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Sözün Tutarlı
Kemal ZETBEK
Samir

Kadim Duman
Kadim Duman
Tokat Milletvekili

Ömer Fethi Güner
niğale

Ali Haydar
Ankara
Arhiv

1697 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
6 Serkan Topal	Antalya	
7 Mahmut Tural	TST	
8 Okan GAYTANCIÖZ	Edirne	
9 ERDİN BİRKAN	Edirne	
10 Erkan Aygün	Bursa	
11 Gökhan Arık	Karabük	
12 Bülent Behtaş	Giresun	
13 Vedat Gökdoğan	KIRKLARELİ	
14 Fatma Kaplan Hürmüz	Kocaeli	
15 Zinnir Aksoy	İzmir	
16 Ali Uğur	İzmir	
17 Tolunay Akın	Kocaeli	
18 Tunc Kurtmız	Muş	
19 Burcu Kızıoğlu	Afyonkarahisar	
20 Haydar AKAR	Kocaeli	
21 Cansel Yılmaz	Tekirdağ	
22 Özcan PURGUT	İzmir	

